

College van Gedeputeerde Staten
statenvoorstel

Datum	: 26 januari 2010	Nummer PS	: PS2010RGW05
Afdeling	: BEW	Commissie	: MME/RGW
Registratienummer	: 2010INT254603	Portefeuillehouder	: De Jong/Binnekamp

Titel : Provinciaal Uitvoeringsprogramma Convenant Bodem Utrecht 2010 t/m 2014 (PUC)

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit pag. 5

Toelichting pag. 7

Bijlage(n):

- Provinciaal Uitvoeringsprogramma Convenant Bodem Utrecht 2010 t/m 2014 (PUC)
 - Kenmerken Egalisatiereserve
-

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

De komende jaren zal het bodembeleid zich vanuit een sectorale benadering ontwikkelen naar een integraal beleid voor bodem en (grond)water. Hierin staat de duurzame benutting van bodem en ondergrond centraal. Met de ondertekening van het bestuurlijke convenant (Rijk, IPO, VNG en Unie van Waterschappen) in juli 2009 ‘Bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties¹’ is deze ontwikkeling in gang gezet. Het convenant gaat over drie onderdelen: de afronding van de bodemsaneringsoperatie (aanpak spoedlocaties), de gebiedsgerichte benadering van het grondwater en het duurzaam gebruik van de ondergrond.

Voorgeschiedenis

Het PUC betreft de uitwerking van het bovengenoemde convenant “Bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties”. De rijksoverheid heeft ons een Decentralisatie Uitkering Bodem van € 7,1 mln. voor de periode 2010 t/m 2014 toegekend ter uitvoering van het convenant. Het onderdeel bodemsanering van het PUC, is de opvolger van ons Meerjarenprogramma Bodemsanering (MJP) 2005 t/m 2009.

Essentie / samenvatting

Het PUC biedt een overzicht van onze activiteiten ten aanzien van bodem en ondergrond voor de periode 2010 t/m 2014. Het PUC is een groeidocument dat uiteindelijk moet leiden tot een integrale en gebiedsgerichte benadering van de ondergrond zoals verwoord in onze Bodemvisie. Momenteel is in het PUC met name de afronding van de bodemsaneringsoperatie het meest in detail uitgewerkt. In 2012 verschijnt een geactualiseerde versie van het PUC waarin de voortgang van de integrale en gebiedsgerichte aanpak van bodemsanering tussentijds zal worden beoordeeld.

¹ Spoedlocaties zijn locaties waar sprake is van risico’s voor mens of milieu (ecosysteem, verspreiding via grondwater)

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Het PUC zal in stappen leiden tot een integrale benadering van de ondergrond zodat bodem een zeer belangrijke bijdrage levert aan vraagstukken zoals ruimtelijke inrichting en duurzame benutting van natuurlijke hulpbronnen zoals verwoord in onze Bodemvisie.

Financiële consequenties

Financiering van het PUC vindt plaats vanuit verschillende financieringskaders: de Decentralisatieuitkering Bodem (DUB) van het Rijk en provinciale middelen vanuit het Provinciaal Milieubeleidsplan (PMP) en het Grondwaterplan (GWP):

1. We verwachten te weinig middelen beschikbaar te hebben voor de afronding van de bodemsaneringsoperatie die gefinancierd wordt door de DUB. Tot aan de midterm review (najaar 2011) onderzoeken we de feitelijke omvang van het tekort. Wij zullen in 2011 tijdens de midterm review extra financiële middelen aanvragen bij VROM. Onze personele kosten van de zittende formatie zijn wel gedekt tot die tijd.
2. Door wijziging van de financieringsvorm is het noodzakelijk om bij de Voorjaarsnota 2010 voor te stellen de gedecentraliseerde uitkering van € 7,1 mln over 2010-2014 te bestemmen voor bodemsanering.
3. Er is op dit moment een structureel dekkingstekort van jaarlijks € 0,2 mln op het programma Duurzaamheid en Milieu in verband met het wegvallen van de doeluitkering Bodem.
4. Omdat de bodemsaneringsprojecten meestal jaaroverstijgend zijn en een moeilijk te voorspellen kasritme hebben, wordt voorgesteld om hiervoor een egaliseringsreserve in te stellen, die wordt gevoed uit de niet besteedde gelden van enig jaar tot 2014. Deze reserve zal na afloop van het PUC, ingaande 2015 worden opgeheven.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

Binnen de decentralisatie-uitkering Bodem is geld gelabeld voor waterbodems (€ 2,8 miljoen). De Unie van Waterschappen is van mening dat al het gelabelde geld voor waterbodems binnen de DUB, ongeacht wel of geen spoedeisend karakter van de waterbodemsanering, aan de waterschappen moet worden doorgegeven. Door de inwerkingtreding van de Waterwet (begin 2010) wordt de aanpak en uitvoering van ernstige waterbodemverontreinigingen, behoudens een viertal uitzonderingen, overgeheveld naar de waterschappen.

Wij staan echter op het standpunt dat alleen saneringsbudget vanuit de DUB wordt besteed aan spoedeisende saneringen.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

Tekort aan middelen: Hiervoor is in het PUC voor de aanpak van de spoedlocaties (bodemsanering) een prioriteitsvolgorde opgenomen. Tevens zullen tijdens de midterm review (eind 2011) extra middelen worden aangevraagd bij VROM.

Structureel dekkingstekort van jaarlijks € 0,2 mln op het programma Duurzaamheid en Milieu: Hiervoor wordt voorgesteld deze kosten te dekken uit de Decentralisatie Uitkering Bodem (DUB) van het PUC. Hierdoor wordt het PUC over 5 jaar gekort met een bedrag van € 1 miljoen.

provincie *Utrecht*

Voorgesteld wordt om het “Provinciaal Uitvoeringsprogramma Convenant Bodem 2010 t/m 2014” vast te stellen.

Gedeputeerde Staten,

voorzitter, R.C. Robbertsen

secretaris, Drs. H.H. Sietsma

provincie Utrecht

Besluit van provinciale staten van Utrecht van 22 maart 2010 (nr. 2009INT254603) tot vaststelling van het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Convenant Bodem 2010 t/m 2014 (PUC)

Provinciale Staten van Utrecht;

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 26 januari 2010, nr 2009INT254603;

Overwegende dat het PUC in stappen zal leiden tot een integrale benadering van de ondergrond zodat bodem een zeer belangrijke bijdrage levert aan aan het op kosteneffectieve wijze oplossen van belemmeringen bij vraagstukken zoals ruimtelijke inrichting en duurzame benutting van natuurlijke hulpbronnen;

Gelet op de Provinciewet en de Wet bodembescherming

Besluiten:

- Het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Convenant Bodem Utrecht 2010 t/m 2014 vast te stellen;
- Tot het instellen van een Egalisatiereserve Bodemsanering;
- Het structurele dekkingstekort van € 0,2 miljoen per jaar op het programma Duurzaamheid en Milieu te dekken uit de Decentralisatie Uitkering Bodem (DUB) van het PUC.

voorzitter,

griffier,

provincie *Utrecht*

1. Wettelijke grondslag

Wet bodembescherming

2. Beoogd effect

Het PUC zal in stappen leiden tot een integrale en gebiedsgerichte benadering van de ondergrond zodat bodem een zeer belangrijke bijdrage levert aan het op kosteneffectieve wijze oplossen van vraagstukken bij de ruimtelijke inrichting van het provinciaal grondgebied en duurzame benutting van natuurlijke hulpbronnen zoals verwoord in ons recentelijk door u vastgestelde Bodemvisie.

3. Argumenten

In ons PUC werken we op drie fronten aan de uitwerking van het bestuurlijke convenant 'Bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties':

1. De afronding van de bodemsaneringsoperatie. De komende jaren onderzoeken we de bodemverontreinigingen die een ontoelaatbaar risico vormen voor mens en milieu (de zogenaamde spoedlocaties). Bovendien zullen we noodzakelijke maatregelen treffen of voorbereiden om deze risico's weg te nemen dan wel te beheersen.
2. De integrale gebiedsgerichte benadering van het grondwater. In een aantal gebieden van onze provincie zullen we Europese, nationale en provinciale doelstellingen omzetten naar een gebiedsaanpak, waardoor de ruimtelijke inrichting op duurzame en kosteneffectieve wijze kan worden gefaciliteerd.
3. Onze uitwerking van de strategische visie op bodem en ondergrond samen met onze partners in de verschillende regio's van onze provincie.

4. Kanttekeningen

We verwachten dat er voor de komende 5 jaar onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn om alle afspraken binnen het convenant te kunnen uitvoeren (zie ook onder kopje "Financiën"). Daarom is in het PUC voor de aanpak van de spoedlocaties (bodemsanering) een prioriteitsvolgorde opgenomen:

1. Maatregelen voor humane spoedlocaties.
2. (Gebiedsgerichte) maatregelen voor spoedeisende grondwaterverontreinigingen in beschermde gebieden. Daarbij gaat het om de beschermingsgebieden voor de winning van drinkwater en Natura 2000-gebieden.
3. Maatregelen voor spoedeisende grondwaterverontreinigingen op basis van overige argumenten binnen het verspreidingscriterium.
4. Maatregelen voor spoedeisende bodemverontreinigingen op basis van ecologische risico's.

5. Financiën

Huidige situatie

Het huidige Meerjarenprogramma (MJP) Bodemsanering 2005-2009 wordt door het Rijk gefinancierd met een jaarlijkse doeluitkering van ca € 2 mln per jaar, waarmee de uitgaven voor de bodemsanering inclusief de centrale overhead gedekt worden. Deze uitgaven bestaan voor € 0,5 mln uit apparaatslasten, € 0,2 mln uit centrale overhead en € 1,3 mln uit directe uitgaven. Uit de opslag ten behoeve van de centrale overhead kon een deel van het programma Duurzaamheid en Milieu worden gerealiseerd.

Consequenties wegvallen doeluitkering Bodemsanering

1. Voor uitvoering van het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Convenant (PUC) over de periode van 2010 tot en met 2014 schatten wij op dit moment in dat wij ca € 9,9 mln nodig hebben, waarvan € 2,2 mln aan apparaatslasten en € 7,7 mln aan directe uitgaven. Het beschikbare budget voor bodemsanering van de decentralisatieuitkering Bodem (DUB) bedraagt € 7.1 mln. Er is dus een

tekort aan financiële middelen van € 2,8 mln voor de activiteiten in de totale periode. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door de gekrompen rijksbijdrage voor bodemsanering en anderzijds bemoeilijkt de economische crisis de mogelijkheden van marktparticipatie aan bodemsaneringen. Landelijk is dit ook gesignaleerd. Het IPO heeft in een begeleidende brief bij de ondertekening van het Convenant aangegeven, dat zij voorziet dat het volledig en tijdig realiseren van de ambities met de voorgestelde financiering niet haalbaar is.

2. Er ontstaat vanaf 2010 een structureel dekkingstekort van jaarlijks € 0,2 mln op het programma Milieu in verband met het wegvallen van de doeluitkering

Hoe gaan we om met de te verwachte tekorten

1. In het convenant is een afspraak over een midterm review voor bodemsanering opgenomen. Dit is een tussenbalans die uiterlijk najaar 2011 zal worden opgemaakt, om te bezien of we voldoende financiële middelen hebben om de ambitie van het convenant te realiseren. Tot aan de midterm review onderzoeken we de werkelijke omvang van het tekort (thans ingeschat op ca. € 2,8 mln; zie boven).
Op basis van een geactualiseerde PUC zal tijdens de midterm review eind 2011 opnieuw een aanvraag om een extra financiële bijdrage worden ingediend bij het ministerie VROM. Het convenant biedt deze mogelijkheid. VROM heeft echter reeds laten doorschemeren dat de kans op extra middelen zeer klein zal zijn. In het geval er geen extra middelen worden toegekend zullen we onze ambities bijstellen. Hiervoor hebben we reeds een prioriteitsvolgorde voor de aanpak van spoedlocaties uitgewerkt (zie onder kopje “Argumenten”).
2. Voor het dekkingstekort van € 0,2 mln/jaar op het programma Duurzaamheid en Milieu wordt voorgesteld deze kosten te dekken uit de Decentralisatie Uitkering Bodem (DUB) van het PUC. Hierdoor wordt het PUC over 5 jaar gekort met een bedrag van € 1 miljoen.

Consequentie gewijzigde financiering

Financiering van het PUC vindt plaats vanuit verschillende financieringskaders. Vanuit het Rijk ontvangen wij voor de uitvoering van het convenant een decentralisatieuitkering Bodem (DUB). De DUB is de opvolger van de bijdrageregeling Wbb (Wet bodembescherming). Tevens wordt een deel van de werkzaamheden in het PUC uit het Provinciaal Milieubeleidsplan (PMP) en het Grondwaterplan (GWP) gedekt.

Door de gewijzigde financieringsvorm is het noodzakelijk om bij de Voorjaarsnota 2010 aan PS voor te stellen de gedecentraliseerde uitkering van € 7,1 mln over 2010-2014 te bestemmen voor bodemsanering.

Instelling en voeding reserve bodemsanering

Omdat de bodemsaneringsprojecten meestal jaaroverstijgend zijn en een moeilijk te voorspellen kasritme hebben, wordt voorgesteld om hiervoor een egalisatiereserve in te stellen, die wordt gevoed uit de niet besteedde gelden van enig jaar tot 2014. Deze reserve zal na afloop van het PUC, ingaande 2015 worden opgeheven.

Risico's

Tot aan de midterm review onderzoeken we de omvang van het financiële tekort. Op basis van de resultaten van de midterm review voeren we een prioriteitsvolgorde door. Dit kan ertoe leiden dat we landelijke afspraken in het convenant niet op tijd kunnen nakomen. We zullen temporiseren op niet wettelijke verplichtingen. Deze strategie is in IPO-verband ontwikkeld.

De uitkomsten van de midterm review zijn bepalend voor de termijn waarop de bodemsaneringsoperatie door ons kan worden afgerond. In het geactualiseerde PUC van begin 2012 zal de conclusie van de midterm review worden omgezet in een vernieuwd activiteitenprogramma.

6. Realisatie

Het PUC is een groeidocument dat uiteindelijk moet leiden tot een integrale benadering van de ondergrond zoals verwoord in onze recentelijk vastgestelde Bodemvisie. Momenteel is in het PUC met name de afronding van de bodemsaneringsoperatie het meest in detail uitgewerkt. In 2012 verschijnt

een geactualiseerde versie van het PUC waarin de resultaten van de midterm review voor bodemsanering en de noodzakelijke activiteiten voor de gebiedsgerichte benadering en het duurzaam gebruik van de ondergrond zijn opgenomen.

7. Juridisch

Het PUC vormt de programmatische basis ter daadwerkelijke uitvoering van de afspraken die bestuurlijk zijn vastgelegd in het Convenant bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties van juli 2009.

8. Europa

N.v.t.

9. Communicatie

Op de concept-versie van het PUC hebben wij diverse reacties gehad van onze in- en externe partners. Deze reacties hebben inhoudelijk niet geleid tot wijzigingen van het PUC. Wel zijn enkele tekstdelen aangepast ter verduidelijking. Over het algemeen vindt men het een leesbaar en helder verhaal met een duidelijke doelstelling.

10. Bijlagen

De volgende bijlagen zijn bij dit statenvoorstel toegevoegd:

- Provinciaal Uitvoeringsprogramma Convenant Bodem 2010 t/m 2014 (PUC) “Naar een duurzaam gebruik van de Utrechtse bodem en ondergrond”.
- Kenmerken Egalisatiereserve